

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

ОФИЦІАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АСОЦІАЦІОНАЛУ, ІНКА

три центи Р. К. К. К. Число 55. Джерси Сіті, Н. Дж., четвер, 9. марта, 1922. VOL. XXX. No. 55. Jersey City, N. J., Thursday, March 9, 1922. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

НОВІ ЗАХОДИ ПОЛАГОДИТИ БАВОВНЯНИЙ СТРАЙК

ПРОВІДЕНС, Рода Айленд, 7. марта. — Стейтсва Рада Посередництва подала до публічного відома умови, які вона пропонує до прийняття власителям бавовняних фабрик та страйкуючим робітникам, щоби покінчити уже восьмий тиждень триваючий страйк.

Рада пропонує компроміс (загодоу): робітникам мали б згодитися на 10-процентну знижку своєї зарплати, а фабриканти мали б пристати покласти дозвину робочого дня і тижня такою, як вона була перед страйком.

Ані фабриканти ані робітники ще не мали часу заявити про пропозицію Ради.

ПУБЛИЧНИЙ ЗАЯВИ СТРАЙКАРІВ ТА ФАБРИКАНТІВ.

Товариство бавовняних фабрикантів видало до публіки заяву про причини свого спору з бавовняними робітниками, котрі довели аж до страйку.

Заява фабрикантів звертається передусім проти юні А-малагемет Текстиль Веркерс оф Америка, котра має свій осілок в Нью Йорку, в котра, в противенстві до другої юні бавовняних робітників, Юнайтід Текстиль Веркерс оф Америка, не належить до Американської Федерації Праці. Фабриканти закликають перший юні, що робітники її не лише не хочуть пристати на знижку зарплати, але й хочуть заряджувати фабрикою і мати вплив на цілий бавовняний промисел. Фабриканти заявляють, що вони мусять обійняти зарплату, бо лише в той спосіб могли вони хоч в часті покрити втрати, понесені ними через зменшення попиту на бавовняні вироби.

У відповід на закиди фабрикантів появилася спільна заява Томаса Макмегона, президента юні Юнайтід Текстиль Веркерс, та Расада Памера, секретаря Амалагемет Текстиль Веркерс, котрі ведуть страйк іменем своїх організацій. Вони перекрещують твердження фабрикантів та закликають заявити перед якимсь публічним тілом і там, на публічному передсуду, показати свої заяви. Там робітники докажуть, що 20-процентна знижка в дійсності збирає робітникам більше як 20 процент зарплати та що навіть 20-процентна знижка не оправдана. Такого передсуду фабриканти бояться і тому вони укривають дуже важкі факти перед стейтсвою Радою Посередництва. В боротьбі межі фабрикантами і робітниками не ходить о те, хто має заряджувати фабриками, як це кажуть робітники, але о те, чи робітники мають право належати до юні і через неї робити умови з фабрикантами про усяля праша. Фабриканти не повинні говорити вічно про долари, бо крім доларів в кожній фабриці є ще інші люди і над доларом є ще щось вишнього: хрест.

ЗІНОВ ЗА ПОВНОЮ ЗАБОРОНОЮ ІМІГРАЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 7. марта. — Перед сенатом виступив чині зное сенатор Гарис з Джорджем з промовою за повним обмеження імміграції до Заучених Держав.

Він заявив, що кожного місяця приїжджає до Заучених Держав тисячі нових іммігрантів, тоді як Американці не мають роботи. Він радить зарядити імміграцію на так довго, поки життєві умови в Америці не поправляться. Сенатор покликав на товариства ветеранів, що межі безробітників є коло 700,000 ветеранів великої війни.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ ВІДПУЩАЄ В УГЛЕВУ ПРАВУ.

ВАШІНГТОН, 7. марта. — Президент Гардінг має повидомлення секретаря (міністра) праші Дейнса, що департамент праці повиненна до його документа на властивість копальні вугля і вуглевих майнерів, щоби вони відновили умови і не переривали добування вугля.

ЮНІ ГОДЯТЬСЯ НА КОНФЕРЕНЦІЮ З ВЛАСИТЕЛЯМИ КОПАЛЬНИХ УГЛЯ.

ІНДІАНОПОЛІС, Індіана, 7. марта. — Джим Луис, голова юні Юнайтід Майн Веркерс оф Америка, докладавши про заяву президента Гардінга до міністра праші Дейнса, заявив, що майнерські юні готові кожної хвилини на переговори з власителями копальні.

КОНГРЕСМЕН ПРО ПОЛОЖЕННЯ В УГЛЕВІЙ ПРОМИСЛІ.

ВАШІНГТОН, 7. марта. — Перед палатою після вголосного дошу промову про положення в углевій промислі конгресмен Нютон з Міннесоти.

Його промова була одним довгим обжалованнем властивості копальні вугля. На його думку, за високої ціни вугля влітничальні передості властивості за зарплатні копальні. Винувати також земляки, котрі тягнуть величезні злиски з перевою вугля. Робітники з усіх найменше винувати, бо робітничка зарплата майнерів не підніслася так високо, як підніслася ціна на вугля в подорожничий продаж.

Нютон піднісся вагу вуглевого промислу для краю і вказував на страйки наслідки можливого страйку для економічного життя держави. Він закликав конгрес, щоби найшов якийсь спосіб для збирання даних про сей основний, а найгірше владний промисел.

„БАТЬКО АНГЛІЙСЬКОГО СОЦІАЛІЗМУ“

В Лондоні помер недавно Ангрі Гайдаман, провідний англіїський соціалдемократ. Народився він 1842 р. в дуже заможній родині. Скінчивши університет, зробився адвокатом. Але в дійсності ніколи адвокатською справою не займався, а цілком віддався газетарству. В 1881 р. виступав як соціаліст і заснував соціалдемократичну федерацію. В 1884 р. закладає часопис „Джастіс“ — орган соц. дем. партії. Поза тим написав Гайдаман багато творів, опертих на науці Карла Маркса, вірним учеником которого він був ціле своє життя. Гайдаман відомий ще як палкий оборонець утилітарних Англією народів. Він завісвідігав в обороні цих народів проти англійської політики гнету. Так заступався він за високотувану Індію, потім за Ірландію, пізніше за Бурів.

Належав Гайдаман до еволюційного напрямку в соціалізмі, тобто стояв за повільний розвиток соціалізму. Був він добре освічений, гарний промовець і грав видатну роль не лише в англійському соціалістичному русі, а й міжнародному. беручи участь сливе у всіх міжнародних соціалістичних з'їздах.

КОНФІСКАТА КАЛЕНДАРЯ „ПРОСВІТИ“

Календар „Просвіти“ на 1922 р. сконфісковано і забрано 25. листопада, а пошпо 3. грудня доручено вирок. Конфіскація уляга аж 82 місяці у календарі. Особливожю поконфісковано багато річей із статтей проф. Галицького „Боротьба з неграмотністю“ і „Що треба читати“. Немилосердно обійшовся прокуратор і з статтею „Про Хомицину“, яку конфіскував аж у 13 місцях. Не подобалося йому тек „Боротьба за волю“ в 10 місцях. Та вкцілом не нашла ласки у прокуратора стаття „Східна Галичина“, яка очеркнена майже більше ніж на половину.

В ПАМ'ЯТЬ ПОК. АНДРІЯ САВКИ.

Дальше зложивши замість вілня на могилу пок. А. Савки на Рідну Школу в Галичині (на українській приватній школі в ріднім місті пок. А. Савки, Львів):

Народний Дім Ам.-Укр. Горожан, Джерси Сіті \$10,00
Члени Нар. Дому (ліричним жертвами) 3,75
Осип Стегевич, Джерси Сіті, Н. Дж. 2,00
Юліан Ренфот, Правленс, Р. А. 2,00

Разом \$17,75
Попереднє оголошено 7,00

Усього досі \$88,75

Хто з американських Українців хоче причинитися до того фонду для пошанування пам'яті пок. Андрія Савки, зволить пригласити свій дар на Рідну Школу до „Свободи“. Адміністрація „Свободи“ вишле описку разом цілу суму до Львова.

ЧИ ВІН ЗНАЄ СКИЛЬКИ ВАЖА ГРОМАДА ПОВИННА ЗЛОЖИТИ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ?

Се залежить від числа досвідчених Українців у Вашій місцевості, які заробляють самі на себе і мають тепер роботу. Числячи, що кожний такий Українець може жертвувати щомісячно 10 доларів, то цілком у Вашій громаді вийде приблизно 60 таких Українців, то вона повинна би зложити кругом 600 доларів, а як 100, то Ваша громада повинна би зложити 1000 доларів.

Чи Ваша громада зложима стільки грошей, що розмножа? Се тільки Ви самі можете і повинні найкраще знати.
КУНУТЕ ГАЛИЦЬКІ БОНДИ
БОРОТЬСЯ РІДНИЙ КРАЙ!

ВИСІД ПЕРЕТІСНИ НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ

Оттава, Онтеріо, столиця Канади, 24. лютого. — Населення Канади, після звіту статистичного бюро, вийшло в 1921 році 8,769,489 душ. В порівнянню з вислідом перепису в 1911. році є се приріст о 1,562,846 душ.

Після провісний число населення є таке: Нова Шотія 523,837; Ню Брунсвик 387,839; Принс Едвард Айленд 88,615; Квібек 2,349,067; Онтеріо 2,929,054; Манітоба 613,008; Брітш Колумбія 523,353; Альберта 581,995; Саскчеван 761,390; Юкон 1,162; Північно-західні Території 6,684; при канадській маринарії 485.

Новий поліз, виборчих округів в Канаді на основі статистичного звіту західній Канаді 11 посівів більше, коли всіх більше, коли всіх посівів буде 245 замість теперішніх 235.

БОРОТЬБА ЗА ЦЕРКВУ НА ХОМІЦІНІ

Як відомо, на Хомиціні в останніх часах багато церков позаякивано або попереміняно на костели. Між іншим переміняно на костел церкву в селі Гунтинчак Томашівського пов. Розсерадени цим селенням, як кажуть польські католики, спалили костел.

Шкідництво на Закарпатській Україні.

В народних школах на Прикарпатській Україні вийшло 54843 дітей, з того 31,937 Українців (сего 58,2%), решта інших народностей, головню Мадярів (22,5%). Жидів (14%).

УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ У ЛАТВІ.

Українські збігці які перебувають у Латвії, для оборони своїх національних інтересів організували комітет, який перейняв на себе також і консульські обовязки, видавши 500 памфлотів українським громадянам, що перебувають у Латвії. Адреса комітету: Рига, Елісаветинська ул. 63.

ПОМЕР УКРАЇНСЬКА МУЗИКА.

В середині листопада м. р. помер у Києві відомий молодий музикант Яків Якименко (Степовий), заховувавши на запалення легких. Родився він 1883 р. на Харківщині, музичну освіту здобув на консерваторії у Петербурзі, там же й учителював. З вибухом революції переїхав до Києва, де також професорував у консерваторії. Степовий багато українських пісень переложив на музику і вагави дуже прислухався справі музичної освіти на Україні. Передсечо його смерті важка втрата для нашого мистецтва.

УКРАЇНСЬКА СЕРЕДНЯ ШКОЛА В ПАРИЖІ

В Парижі одиначено в вересні м. р. для сиріт українських збігців українсько-французьку середню школу. Досі зголошено 80 учеників.

ДАЛЬШІ ЛЯЦЬКІ РЕВІЗИТ У ЛЬВОВІ.

Ревізії у Львові перевелі польські поліційні власті в мешканцях українських академічних товариств, які містяться в Академічній Домі при ул. Сувлінської, а саме в Кружках Працівників і Медичній Громаді. При тій нагоді завестювала поліція правничі скринти в українській мові. 300 університетських індексів і 800 матуральних свідоцтв.

КОЗАЦЬКІ ЗІЗД.

З Софії, столиці Болгарії, повідомляють, що у Поводні відбудуться зїзд досвідчених козаків. Його цілком обєднати законоричні козацькі сили та розглянути справу овороту на Дон. Зіслалі делегати з Болгарії, Сербії, з Царгороду, Румунії і Греції. Є також представники військ: терського кубанського і астраханського. Має прийти також досвідчений отаман ген. Богачевський та представник королівської ради в Парижі.

ЛЯЦЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ

Кольонізація Східної Галичини представляється після звіту Вітоса на зборах польських кольоністів у Львові 5. лютого в цей спосіб: В 1920 р. видано на підмоги для польських кольоністів 357 міліонів, в тому 112 міліонів в натурі. В 1921 р. видано на підмоги для польських кольоністів 269 міліонів марок.

З ШВЕЦІЯ НА ДОКТОРА ФІЛЬСОФІЇ.

Недалю в Празі одав іспит і одержав степеня доктора філософії Адольф Фінгер, який довів свою життєву путь шведським лезлядином. Маючи 20 років, вступив до шесті класи гімназії, в часі війни поїхав у російську армію і там навчався аж 7 мов. Вернувшись з неволі, вчився далі на університеті, аж осягнув докторату. Населення в Індії.

Англії зробили в Індії перепис населення, який виказав, що в Індії говорить, може як 179 мовами і 341 нарідом.

БРИТАНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЛОЙД ДЖОРДЖ НЕ УСТУПАЄ ЗІ СВОГО СТАНОВИЩА

ЛОНДОН, 7. марта. — Британський прем'єр Лойд Джордж рішився не уступати зі свого становища аж до виборів в осени. Він дався спонукати лідерам коаліції, щоби покино о-статки при кермі держави, бодай поки не буде вирішена справа Ірландії і генуельської конференції.

Прем'єр Лойд Джордж трохи нездужав на катар і візьме собі відпустку на кілька тижнів, вчасі якої його заступати-ме Остен Чемберлен, правительственный провідник в парламенті.

ГОРОЖАНСЬКА БОРІТЬБА В ІРЛАНДІЇ.

ДАБЛІН, столиця Ірландії, 7. марта. — До міста Лаймерик прибуло ірландське республіканське військо, котре стануло по стороні Де Валері; заняло тамошній головний будинок і звязало військово залозу ірландського державного війська, щоби здалася йому до 48 годин.

Залоза, хотів 5 разів меншша від прибувшого війська, о-сталася вірна правительству Коляніна і не здалася. Ірландське правительство вислало їй на підмогу 10 компаній війська з Дабліна.

В місті Лаймерик є ще англійське військо, але воно до ірландської боротьби не мішається, а тільки пильнує порядку в місті.

НОВА ІРЛАНДСЬКА КОНСТИТУЦІЯ.

ДАБЛІН, столиця Ірландії, 7. марта. — Окремий комітет під-проводом заступника голови Даррела Фітца скликав учер-вечером перший лачер нової ірландської конституції.

Сей лачер буде предложений ініи тимчасовому ірландському правительству для розгляду та пороблення можливих змін.

Конституція не завоює ірландського народу навки з Ірландською Вілною Державою, не містити жадної заборони продовжувати боротьбу за нову незалежність.

В конституції сказано, що Ірландська Вілня Держава о-біймає також простір північно-східної частини Остеру.

Нова конституція-трайал підобна до канадської.

ІНІЦІ ВЖЕ ДАЛИ АЛІМЕНТ ПОНАД ПІВТОРА БІЛІОНА ДОЛАРІВ.

ПАРИЖ, 7. марта. — Німеччина заплатила алімент в готів-ці в товарах від проголошення перемир'я до 31. грудня, 1921, суму \$487,856,000 золотих марок (около \$1,487,856,000) воєнного відшкодування.

УГОДА В ФІОМЕ.

РИМ, столиця Італії, 7. марта. — Телеграма з вілного порт-вості міста Фіоме доносить, що носан Джузірті і Васалло (з парії повстанців) заключили угоду з фомієнською ирланд-ською партією під промовом бушного президента міста професора Річарда Чамелі. На основі тої умови головою міста має бути новий членок.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПОЛІТИК ПРО МІЖНАРОДНЕ ЗНАЧІННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ.

ЛОНДОН, 15. лютого. — Англіський політик і письменник др. Діалон помістив у журналі „Фортайт Рівю“ статтю, в якій обговорює відносини Західної Європи до Сходу.

В сій статті пише він, що теперішній стан Східної Галичини під польським наїздом має в собі зародки будучих су-спільних і політичних переворотів, які поважно загрожують миру Європи.

Далі пише він, що аліянти імовірно не здають собі справи з того, що вони створили в Східній Галичині збірно суспіль-ний і національний неспокій, і можуть зібачити до напалку і в перекладі мирний договір.

З уяги на се велике значіння східногалицького питання др. Діалон радить, щоб се питання як найкраще розв'язати в дусі справедливості.

ІРЛАНДСЬКИЙ СПОСІБ БОРІТЬБИ В ГАЛИЧИНІ.

ЛВІВ, 18. лютого. — Українці в Галичині ведуть проти польського наїзду боротьбу попу, оскільки се можливо вик-нати словом або ділом.

В деяких місцевостях України нищать мости і телеграфи та убивають польських жовнірів і жандармів.

В Раді Руської майдено від відарго в один будинок убитого польського жовніра з мотом Галлера. Навки ведуть пошукування, але нічого досі не могли викрити.

В Перемислі українські студенти на вістку про спалення польського прапора в Нью Йорку, здерли польський прапор з ратуші і спалили його серед глумливих оклики польти Поль-ці-націонілі і ф.ф. Польські „дидже“ роблять доповідання, але безупливно.

В Коломиї українські студенти також здерли польський прапор, але не спалили його глумно, змочили в мазюку і такій „пошварованні“ линули лозинками. Се діїсний польський кольор, бо Польща стояла і тепер стоїть наперекір і її інтересі належить чорний апархистичний кольор.

HOME SUPPLY CO.,
Dept. 455
110 NASSAU STREET,
NEW YORK CITY.

Примите мои самые о-
бщественные поздравления с Днём
Имени

Адреса

Место

Служба